

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Рівненський державний гуманітарний університет

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА:

***минуле, сучасне,
шляхи розвитку***

Збірник наукових праць

*Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету*

**Випуск 17
У 2-х т. Том I**

Засновано у 2000 році

Рівне – 2011

ББК 63.3(4Укр)-7
У45
УДК 94(477)

Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Зб. наук. праць: наук. зап. Рівненського державного гуманітарного університету. У 2-х т. – Вип. 17. – Рівне: РДГУ, 2011. – Т. 1. – 319 с.

У збірнику вміщено статті науковців вищих навчальних закладів, присвячені розгляду історико-мистецької проблематики переважно західноукраїнських теренів. Певна частина матеріалу висвітлює різнобічні грані теоретико-методологічних проблем українського мистецтва. Окремий розділ складають повідомлення, огляди та рецензії.

Для науковців, студентів, аспірантів та усіх тих, хто цікавиться вітчизняною історико-мистецькою спадщиною.

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Виткалов В.Г.** – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології Рівненського державного гуманітарного університету

- Баканурський А.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор (Одеса)
Бондарчук Я.В. – кандидат мистецтвознавства, доцент (Острог), заступник головного редактора
Виткалов С.В. – кандидат мистецтвознавства, доцент (Рівне), відповідальний секретар
Горпенко В.Г. – доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Захарчук-Чугай Р.В. – доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Іваницький А.І. – доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Кияновська Л.О. – доктор мистецтвознавства, професор (Львів)
Овсійчук В.А. – доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Постоловський Р.М. – кандидат історичних наук, професор (Рівне)
Ричков П.А. – доктор архітектури, професор (Рівне)
Супрун-Яремко Н.О. – доктор мистецтвознавства, професор (Рівне)
Троян С.С. – доктор історичних наук, професор (Рівне)
Федорук О.К. – доктор мистецтвознавства, професор (Київ)
Стоколос Н.Г. – доктор історичних наук, професор (Рівне)
Жилук С.І. – доктор історичних наук, професор (Рівне)

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 15560-4032 Р.
Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.*

Упорядник тому: проф. **Виткалов В.Г.**

Рецензент: **Афанасьєв Ю.Л.** – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету ім. Б.Грінченка

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 5 від 30 грудня 2011 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

Збірник зареєстрований Президією ВАК України як фахове видання з проблем мистецтвознавства (постанова № 2409/2 від 9.02.2000 р.) та перереєстрований як фахове видання з культурології (постанова № 1-05/5 від 18.11.2009 р.) та мистецтвознавства (постанова № 1-05/4 від 14.10.2009 р.)

ISBN 978–966–8424–76–2

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2011

УДК 745.52(477.81)

І.М. Локишук

ВИТОКИ ТКАЦТВА НА РІВНЕНЬСЬКОМУ ПОЛІССІ

Питання збереження, успадкування та примноження мистецької спадщини Рівненщини, історичного регіону Полісся та України загалом спонукало до огляду матеріалу, що висвітлює особливості розвитку художніх тканин на території рівненського Полісся та в м. Рівне. Кожен поліський текстильний осередок вирізняється з поміж інших своїми художньо-виражальними засобами, усталеними формами виробу, орнаментальними мотивами, технологічними підходами. Оскільки льон потребує значної кількості вологи, то природні умови Полісся є найбільш сприятливі для вирощування даної рослини.

До висвітлення витоків текстильного промислу звертаються Г.Охріменко й О.Шевчук [9]. Особливості розвитку суконної промисловості у Волинській губернії розглядає Т.Дерев'янкін [3]. Відомості про розвиток текстильної промисловості на рівненському Поліссі знаходимо у виданні «Історія міст і сіл Української РСР», у томі «Рівненська область» [5]. Інформацію щодо огляду поліських тканин черпаємо у працях І.Гургули, С.Сидорович, К.Матейко, О.Дудар (надалі О.Нестер), Г.Курилович, Г.Стельмашук, Ю.Лащука, Т.Ніколаєвої, О.Никорак, Т.Лупій, М.Селівачова, А.Українець. Проте, зважаючи на вагомість досліджень зазначених науковців, проблематика художнього текстилю рівненського Полісся в контексті історичного розвитку мистецтва України спеціально не розглядалася, чим і зумовлений вибір тематики даної публікації.

Завдання статті: опрацювати джерельну базу дослідження; окреслити витoki ткацтва на рівненському Поліссі; прослідкувати розвиток тканини; визначити текстильні осередки на зазначеній території.

Найдавніші дані про ткацтво на теренах Західної України належать до середини V тис. до н.е., наприклад, поселення культури лінійно-стрічкової кераміки у Рівному. В той час, примандрувавши з Подунав'я, носії названої культури розселилися у Подністров'ї та Волині і принесли з собою навички невідомого тут заняття [9; 248]. Згідно припущень, ткацтво розвивалося пізніше плетіння та на його основі.

Із поширенням на Поліссі пізньотрипільського населення (кінець II тис. до н.е.), імовірно, слід вважати достовірну дату впровадження ткацького промислу на даній території [9; 249]. Науковці припускають, що розквіт ткацтва на Поліссі слід пов'язувати з тшинецько-комарівською культурою (XVI-XI ст. до н.е.), що займала територію від Вісли до Дніпра і вважається праслов'янським етносом. Серед матеріалів тшинецько-комарівської культури знайдено багато прясел різної форми [9; 250].

Слов'янські жінки пряли прядиво з льону чи конопель, причому використовували куделю й веретено. У могилах того періоду археологи часто зустрічають пряслиця, вироблені з камінчиків, які насаджували на веретено. Ткач або ткаля виготовляли полотно на кроснах. Здавна також виробляли сукно [6; 21].

У повсякденному побуті часів княжої доби не було різниці між життям вищих і нижчих верств. Хоча населення було приналежне до різного соціального статусу, це не відбивалося на щоденній культурі. Будівлю заможних людей прикрашали килимами, що стелили на лавах і помостах, столи покривали скатерттинами й обрусами [6; 25].

І льон, і конопля згадуються в церковних постановах Ярослава Мудрого: «Аще человек иметь красти коноплю или ленъ и всякое жито» [1; 2]. Овеча вовна та вовняні тканини фіксуються в літературних пам'ятках з XI ст. Так, в «Ізборнику Святослава» зазначено: «Отъ вльны сы а не отъ льну...» [1; 2]; в житті Феодосія Печерського літописець Нестор подає – «руками прядущю вльну...» [1; 2].

Із розвитком держави на теренах України місто продовжує процвітати, зводячи нові

будови, де збільшується кількість промисловців і торговельників. До незвичайного зросту доходять ремесла, задовольняючи своїми різновидами виробів все більші потреби щоденної культури [5; 71].

Наприкінці XV ст. м. Рівне отримує магдебурзьке право; йому дали дозвіл на проведення ярмарків. У місті більшало купців та різного фаху ремісників: ткаць, кравців, кушнірів, кожум'яків, чоботарів тощо [5; 74]. Після отримання магдебурзького права населенню гарантувалося вільне заняття ремеслами, торгівлею і землеробством, дозволялося вибирати свій орган влади – магістрат, суд, створювати ремісничі об'єднання – цехи [11; 85-86]. До цеху належали майстри одного ремесла або кількох занять, наближених один до одного. Цех мав нагляд над своїм ремеслом, дбав про те, щоб ремісничі вироби стояли на відповідній висоті, відстоював права своїх членів, боровся за нові права й привілеї [6; 141].

Важливу роль у розвитку ткацтва відігравали майстерні, організовані при монастирях. В інвентарях Пересопницького монастиря за 1600 р. зустрічаються назви різних візерункових тканин – полотняних «запон», занавісок, «обруса візерункового», вишитих покривал, хусток «білого полотна» з набивними хрестами і т.д. [2; 77].

Згадки про килимарські майстерні Західної України датуються XVII ст. Засновані в галицько-волинських містах, серед них Корець, базувались на невеликій кількості верстатів, на провідній ролі головного майстра і невеликому обсязі продукції, призначеної для конкретного замовника [2; 78]. У XVII ст. ворсові килими виготовляло багато поміщицьких килимарських мануфактур і монастирських майстерень. Ворсові килими виготовлялись народними майстрами-кріпаками на високому технічному і художньому рівні. У XVIII ст. їх створювали на зразок перських поміщицькі мануфактури, до прикладу у Корці [4; 27].

Різновидом західноукраїнського золототкацтва були ткані пояси, що з'явилися під кінець XVI-XVII ст. як важлива деталь костюма польсько-української знаті. Спочатку їх привозили зі Сходу. Наприкінці XVII-XVIII ст. виникають місцеві майстерні, власне у Корці, що йменувались під впливом східної термінології «персіярнями». Персіярні, особливо спочатку, були невеликими майстернями, в яких майстри самі розробляли рисунок тканини й ткали її на верстатах [2; 82].

Міста Корець, Клевань, Рівне були місцем проживання магнатських князівських родин. Так, власник Корця, князь Ю.Чарторийський 1786 р. заснував суконну мануфактуру з загальною кількістю працюючих майже 300 осіб. За три роки мануфактура виробляла в середньому по 450 поставів сукна щорічно, а в 1791 р. її продукція зросла до 800 поставів [14; 51]. Суконна мануфактура Ю.Чарторийського в 1797-1798 рр. мала дев'ять верстатів, на них працювало 39 осіб. Крім того, на тимчасові роботи наймали до 100 дівчат [5; 345]. Наприкінці XVIII ст. у місті відкрилася також капелюшна і полотняна мануфактури. Крім того, існувало підприємство з переробки вовни [14; 51]. Полотняна мануфактура функціонувала з 1787 р.; 1797 р. тут працювало 6 майстрів-ткачів, 2 учні, 1 майстер-серветник, 4 його учні і 80 дівчат-прядильниць – кріпачок Ю.Чарторийського [5; 345].

За описом плану м. Рівне (що датується 1765 р.) з книги Т.Стецького «З бору і степу» констатуємо: «По вулиці Німецькій, розташованій вздовж річки, мешкали німецькі фабриканти-суконники...» [12; 43]. Наприкінці XVIII ст. суконну мануфактуру заснував у Рівному купець Й.Васса [14; 62]. 1797 р. на ній вироблено 1200 аршинів сукна та інших вовняних тканин [3; 11]. У 1797-1801 рр. тут працював 31 робітник, 1802-1803 рр. – 26 робітників [3; 105]. На іншій суконній мануфактурі Рівного у 1809 р. задіяні 19 робітників, обсяг виробництва становив 2500 аршинів [3; 104]. А в 1823 р. на 8 мануфактурах Рівного працювало 378 осіб, які за рік виробили 87768 аршинів тканин [14; 62].

У містечку Дубровиця з 1809 р. функціонувала графська суконна мануфактура, яку обслуговували 12 робітників-кріпачів, а у 1816 р. їх було вже 86 [5; 261]. Суконні мануфактури у 1809 р. діяли в Гощі. Одна з них кріпосна, що налічувала 32 робітники й виробила 1190 аршинів продукції, інша – капіталістична, нараховувала 36 працівників й 775 аршинів сукна за рік [3; 104]. У 40-х рр. XIX ст. поміщики Валецькі, яким належала Гоща і

400 га землі, заклали господарство, де утримували 3 тис. овець-мериносів, 300 коней, швейцарські корови. Селяни-кріпаки працювали в господарстві поміщика – чесали вовну, пряли, ткали полотно на білизну, виготовляли сукно на сіряки, шили одяг [5; 181].

Загалом, суконна промисловість Волинської губернії в першій половині XIX ст. розвивалася успішно й мала деякі особливості, а саме, підприємства тут були переважно дрібними [3; 26]. Всього у Волинській губернії 1848 р. діяло 16 підприємств, на яких працювало 1461 робітники, обсяг виробництва становив 250400 аршинів сукна [3; 115]. За даними 1850 р. у населеному пункті Тучин (нині Гощанський р-н) була ткацька фабрика, де чесали вовну й виготовляли сукно [5; 188]. Крім того, зауважимо, що в 1848 р. у губернії було вироблено 57000 пудів льону-волокна [3; 42].

Характеризуючи поширення і масовість ткацтва у Волинській губернії, один із дослідників 1850 р. писав: «Льон і коноплі висівають в потрібній кількості: щорічний посів цих рослин становить майже 25% від усього посіву в губернії» [8; 43].

Так, до реформи 1861 р. на Волині поширеними були різноманітні промисли, у яких зайнято до 30 тис. осіб. Вироби дрібної промисловості йшли для задоволення попиту населення на товари першої необхідності [14; 69]. Перехід від мануфактурного до промислового машинного виробництва відбувся у губернії пізніше, ніж в інших країнах Європи [14; 62].

Зі статистичних відомостей по Рівному виділяємо наступне: «В 1861 году в г. Ровно находилась одна суконная фабрика, приготавливавшая толстое крестьянское сукно на сумму до 600 руб. в год» [12; 49]. Наприкінці XIX ст. у Тучині працювали 2 фарбувальні та 2 ткацькі фабрики. Щороку відбувалося 10 ярмарків. 1913 р. в Тучині було вже 6 ткацьких фабрик [5; 189]. Проте кустарі й ремісники, як і селяни-бідняки, не могли витримати конкуренції великих підприємств, які застосовували досконаліші знаряддя праці, мали машини. Дрібні виробники села убожіли і йшли на заробітки у міста [5; 189].

Незважаючи на те, що у пореформений період Волинська губернія у господарському розвитку просунулась вперед і капіталістичні відносини стали тут визначальними, в цілому вона залишалася аграрним відсталим краєм, де промисловість носила напівкустарний характер. Переважали в основному підприємства харчової, деревообробної та легкої промисловості [14; 76].

Наприкінці XIX ст. у с. Городок, поблизу Рівного, почав функціонувати музей, що став регіональним етнографічним осередком Волинської губернії. Надзвичайно цінними для фондів городоцького музею стали збірки з матеріальної і духовної культури, особливо зразки місцевого одягу, жіночих прикрас, сільськогосподарського інвентарю, предмети народних промислів, поліський музичний інструментарій [15; 20]. Так, «статистическим бюро Вольнской губернии земской управы (1910-1912 гг.) было зафиксировано, что среди других промыслов наиболее развит ткацкий» [10; 188].

На велику кількість ткацьких верстатів у першій чверті XX ст. вказує Я.Оринжина. За її підрахунками, в Поліському воєводстві було понад 55 тисяч верстатів, у Волинському – понад 44 тисячі, причому тканини з льону вироблялось утричі більше, ніж із вовни [8; 43-44]. «1937 г. в Вольнском воеводстве насчитывалось несколько десятков мелких полукустарных предприятий текстильной, швейной и кожевенной промышленности с 174 рабочими» [7; 148-149]. Зауважимо, що до 1938 р. на території Волинського воєводства були проведені меліоративні роботи на площі понад 100 тис. га [11; 115]. 1940 р. дрібні ткацькі фабрики Тучина об'єдналися в промартілі [5; 192].

Протягом 1956-1965 рр. став до ладу льонокомбінат у Рівному, потужністю 30 млн. метрів тканин на рік [14; 105]. За цей час у народне господарство області вкладено значні кошти, що дало можливість збудувати 150 нових промислових підприємств і цехів, реконструювати 43 підприємства. У другій половині 1960-х рр. у Рівному почалося спорудження фабрики нетканих матеріалів [14; 105].

У 60-х рр. розпочалася, а в 70-х рр. тривала меліорація заболочених земель у багатьох

районах області [14; 107]. Льонарський напрям у промисловості був надзвичайно поширеним. Так, станом на 1973 р. на Березнівщині існував цех для первинної переробки льону (с. Балашівка), працювали льонопереробні пункти (с. Богуші) [5; 140], (с. Кам'янка) [5; 143], (с. Хмелівка) [5; 145], пункти «Заготльон» (с. Малинськ) [5; 143], (с.мт. Соснове) [5; 138] і т. д.; цього ж року у м. Березне став до ладу льонозавод [5; 115].

Чимало заболочених земель знаходилося на території Володимирецького району. Щоб зробити їх придатними для землеробства, в квітні 1959 р. у Володимирці створено лукомеліоративну станцію, що проводила меліоративні роботи, піднімаючи продуктивність земель [5; 154]. 1948 р. у с.мт. Рафалівка розпочала роботу бавовнечесальня [5; 168].

1967 р. у Дубровиці введено в дію першу чергу льонозаводу, 1969 р. створено пересувну механізовану колону тресту «Поліссяводбуд», що осушувала заболочені землі [5; 266]. У 1980 р. випустив свою першу продукцію Сарненський льонозавод. Там працювали цехи з переробки льону-трести, сортування волокна. За одну зміну завод переробляв 5-6 т. сировини, яка поступала з північних районів Рівненщини та за домовленістю – з Волинської, Львівської областей. Готова продукція направлялася на Рівненський та Житомирський льонокомбінати [13; 53].

Оскільки бідні ґрунти Полісся позбавляли можливості прожити із землеробства, коло зацікавлень місцевих мешканців було спрямоване на промисли. В свою чергу, розквіт ремесла сприяв торгівлі, зростанню міст.

Архівні та літературні джерела засвідчують активний розвиток суконної промисловості Волинської губернії. Надзвичайно поширеним є льонарський напрям у промисловості поліщуків, цьому сприяло існування сировини на теренах регіону. У середині ХХ ст. було побудовано один із найпотужніших текстильних підприємств України – льонокомбінат у Рівному, який наприкінці 2011 р. набув другого дихання.

Джерельні приписи

1. Воропай О. Український одяг / О.Воропай // Вільне слово. – 1992. – 19 серпня. – С. 2.
2. Голод І. Міське ремесло Західної України XIV-XVIII століть / І.Голод. – Львів: ЛАМ, 1994. – 200 с.
3. Дерев'янкін Т. Мануфактура на Україні в кінці XVIII – першій половині XIX ст. Текстильне виробництво / Т.Дерев'янкін. – К.: Вид-во Академії наук Української РСР, 1960. – 128 с.
4. Жук А. Українські народні килими (XVII – поч. XX ст.) / А.Жук. – К.: Наукова думка, 1966. – 152 с.
5. Історія міст і сіл Української РСР / Голов. ред. П.Тронько. – У 26 т. – К.: Гол. ред. укр. радянської енцикл. АН УРСР, 1973. – Ровенська область. – 656 с.
6. Історія української культури / За загал. ред. І.Крип'якевича. – К.: Либідь, 1994. – 656 с.
7. Костенко Н. Промышленность / Н. Костенко // Западное Полесье УССР (развитие и размещение хозяйства) / Отв. ред. Л.Корецкий. – К.: Изд-во АН УССР, 1956. – С. 132-154.
8. Лашук Ю. Народне мистецтво українського Полісся / Ю.Лашук. – Львів: Каменяр, 1992. – 134 с.
9. Охріменко Г. Про давнє ткацтво на Поліссі та Волині / Г.Охріменко, О.Шевчук // Полісся: етнікос, традиції, культура / Ред. кол. В.Давидюк, Г.Аркушин, В.Пришляк, О.Ошуркевич. – Луцьк: Вежа, 1997. – С. 248-251.
10. Полесье. Материальная культура / В.Бондарчик, Р.Кирчив. – К.: Наукова думка, 1988. – 448 с.
11. Прищепка Б. Історичне краєзнавство Волині / Б.Прищепка, О.Прищепка. – Рівне: ПП ДМ, 2008. – 352 с.
12. Рівне – 720: від давнини до сучасності / Гол. ред. Г.Сербін. – У 2 кн. – Рівне: Волинські обереги, 2003. – Кн. 1. – 240 с.

13. Тишкевич Р. Сарни. Історико-краєзнавчий нарис / Р.Тишкевич. – Костопіль: Роса, 2004. – 84 с.
14. Тхор В. Історія нашого краю: Навчальний посібник / В.Тхор, В.Сніцаревич, В.Процюк. – Рівне: Волинські обереги, 2001. – 152 с.
15. Шевчук С. Дослідники волинських скарбів / С.Шевчук // Волинські дзвони. Науково-краєзнавчий альманах / Гол. ред. Г.Дем'янчук. – Рівне: Ліста, 1995. – Вип. I. – С. 20-22.

Резюме

Розглядаються особливості художніх тканин рівненського Полісся, здійснено огляд текстильної промисловості краю, аналізується розвиток льонарського та суконного виробництва.

Ключові слова: художні тканини, суконна мануфактура, Полісся.

Summary

Sources of weaving are on Rivne Polesye

The features of artistic fabrics of Rivne Polissia are examined, the historical review of textile industry is conducted in the region, development of flax cultivation and cloth production is analyzed.

Key words: artistic fabrics, cloth manufactory, Polissia.

Аннотация

Рассматриваются особенности художественных тканей ровенского Полесья, проведено обзор текстильной промышленности на землях края, анализируется развитие выработка льна и сукна.

Ключевые слова: художественные ткани, суконная мануфактура, Полесье.

ЗМІСТ

В.Г. Виткалов. Регіональна культурно-мистецька практика як об'єкт наукового дослідження	3
---	---

Розділ I. ІСТОРИКО-МИСТЕЦЬКА СПАДЩИНА УКРАЇНИ

О.А. Куліш. Сміслові аспекти фантастичних зображень у первісному мистецтві	7
І.В. Бондаренко. Історіографія дослідження ювелірних комплексів Київської Русі: мистецтвознавчий дискурс	15
О.І. Сопко. «Прикранський» та «невицький» періоди у творчості Івана Югасевича Склярського	22
Л.М. Дерман. Український костюм як форма реалізації культурних практик в умовах розвитку сучасної української культури	30
І.М. Локишук. Витоки ткацтва на Рівненському Поліссі	35
О.С. Мойсюк. Килимові записки Житомирського Полісся: технологічні та орнаментальні особливості	39
В.М. Курилюк. Шляхи та моделі українського імпресіонізму	43
С.В. Оборська. Психологія колірного вирішення приміщення в стилі модерн	51
І.М. Ян. Діяльність музично-виконавських колективів Харкова 20 початку 30-х років ХХ століття	57
Г.Д. Борейко. Товариство «Просвіта» у розвитку театрального мистецтва Рівненщини міжвоєнного періоду	62
С.М. Афанасьєв. Школа виконавської майстерності В.А. Денисенка: до історії вітчизняної хореографічної освіти (60-80-ті рр. ХХ ст.)	66
Н.О. Комар. Українські театри та напрями їх діяльності у період «відлиги» (1953-1968 рр.)	70
Л.А. Черній. Волинь на перехресті малярських взаємних впливів України та Польщі	77
Т.В. Забута. Вокально-хорові та інструментальні колективи Рівненського міського Будинку культури: історико-культурологічний аспект	81
О.Стебельська. Мистецькі заклади Тернопільщини у професіоналізації культури регіону	87
С.В. Виткалов. Фестивальна практика Рівненщини як культурний феномен доби	92
Т.Г. Сокіл. Інтерпретація творів Михайла Старицького на рівненській сцені	98
М.Марач. Церковне хорове мистецтво Волині доби державної незалежності України	102
К.І. Станіславська. Пісочна анімація як видовищна форма екранного мистецтва ХХІ століття	109
Н.О. Бондарчук. Безперервність пейзажної традиції у творчості кримських татар	113
А.В. Кривенцова. Проблема авторської ідентифікації в живописних автопортретах сучасного мистецтва Харкова	120
Д.Є. Рудик. Вияв етнічної культури в дизайні сучасних готельних комплексів України	124
А.І. Кравченко. Становлення та розвиток музичного мистецтва Одеси – культурного центру південно-західного регіону України	129
А.А. Гоцалюк. Традиції в розвитку хореографічного мистецтва	135

Розділ II. ТЕОРЕТИКО-МИСТЕЦЬКІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

М.Криволапов. Витоки формування і розвитку української художньої критики	141
О.М. Ізваріна. Українська музично-критична думка початку ХХ століття та її значення для становлення вітчизняного оперного мистецтва	149
З.М. Ластовецька-Соланська. Становлення музично-соціологічних поглядів в Україні	154
В.Ю. Джур. До питання визначення поняття релігійного мистецтва	159
С.О. Салдан. Генеза музичного мистецтва в контексті антропофії Р.Штайнера	163
І.Л. Бермес. Музична інтонація й інтонування: історико-теоретичний аспект	167
Т.Л. Корнішева. Імпровізація у диригентсько-хоровій діяльності	173
І.В. Клименко. Метод макрокартографування у східнослов'янській мелоареалогії	180
Л.П. Макаренко. Специфіка переосмислення народного мелосу у творчості Л.Колодуба на основі аналізу першої сьютги із симфонічного циклу «Українські танці»	184
Р.Калин. Конвергенція як феномен культури та її рефлексії у вокальному мистецтві	191
О.П. Берлач. Декоративні мотиви в оборонній архітектурі Луцька	197
В.М. Драганчук. Образ Оксани в опері В.Кирейка «Бояриня»: відчуття природної релігійності у ментальній характеристиці героїні (за драматичною поемою Лесі Українки)	200
Л.М. Свірідовська. Стилістико-формотворчі особливості музики В.Косенка	205
І.М. Мокрогуз. Аплікатурні особливості виконавства на традиційних діатонічних інструментах – кобзі, старосвітській бандурі, торбані	210
С.М. Маловічко. Методологічний аспект сучасної музичної культури	215
Ю.Р. Кундис. До питання Львівської школи баянно-акордеонного мистецтва з позицій типологічних ознак регіональної виконавської школи	220
В.Ф. Князєв. Розвиток жанру обробки народної музики у баянно-акордеонній творчості українських композиторів другої половини ХХ ст.	225
В.Г. Дутчак. Збереження і розвиток регіональних традицій кобзарського інструментарію в українському зарубіжжі (кінець ХХ – поч. ХХІ ст.)	230
М.М. Тиновський. Кларнетове виконавство у різних ансамблях народних інструментів України та його проекція на самодіяльну, естрадну та академічну традицію	235
Л.М. Пасічняк. Народно-інструментальне ансамблеве виконавство України у світлі наукових студій	240
В.В. Шафета. Компонування музики для однорідних ансамблів баяністів (акордеоністів) композиторів Львівщини	247
Ю.В. Чумак. Творчо-виконавська діяльність Віктора Власова та її проекція на баянну творчість	252
А.І. Душний. «Дитячий альбом» як основа дидактичного репертуару у доробку представників Львівської баянної школи	257
Н.Л. Цюлюпа. Еволюція естрадно-джазового виконавства	262
О.А. Мерлянова. Український жіночий танець як джерело творчої діяльності хореографічних колективів	265
Б.І. Забута. Жанрові особливості музичного супроводу бальних танців	270
А.Нижник. Концерт для баяна і камерного оркестру Ігоря Шамо: питання інтерпретації	275
Г.А. Пархоменко. Візуальні джерела творчості А.Гауді	280
В.Михальчук. Галерейна діяльність як предмет наукового дослідження	286

Розділ III. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ

В.Г. Виткалов, С.В. Виткалов. Незабутні постаті волинського образотворення: К.Литвин (1938-1998)	291
О.Ю. Бобечко. Творчий портрет сучасної бандуристки: Галина Береза-Топоровська	303
Л.К. Костюк. Постать Георгія Косміаді в культурно-освітньому середовищі м. Рівного кінця 1910 – початку 1920-х років	310
Відомості про авторів	316